

TARBIJAVAIKLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number	19-1/23-01526-029
Otsuse kuupäev	4. mai 2023
Komisjoni koosseis	Esimees Aase Sammelselg, liikmed Anastasia Nezgovorova, Kati Karussaar
Tarbija	
Kaupleja	Elektrum Eesti OÜ, 11399985
Tarbija nõue	Inkassoteenuse põhjendamatus ja sellest tekkinud nõude puudumise tuvastamine.
Asja läbivaatamise aeg	17. apr 2023

Resolutsioon:

Komisjon otsustas:

1. avaldus rahuldada.
2. Tuvastada, et tarbija ei ole vastutav Elektrum Eesti osaühingu poolt 12.detsembril 2022 tellitud inkassoteenuse kulu eest ning kauplejal ega kaupleja esindajal (inkassoteenuse osutajal) ei ole õigust tarbijalt sellest tekkinud kulutuste hüvitamist nõuda.
3. Kauplejal teatada tarbijale nõude puudumisest 30 päeva jooksul arvates otsuse Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast.

Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu või seda ei järgi, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Kaupleja peab 30 päeva jooksul arvates otsuse ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast teatama kirjalikult Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile otsuse täitmisest või samas asjas maakohtusse pöördumisest, lisades ära kirja maakohtule esitatud hagiavaldusest.

Asjaolud:

Poolte vahel oli sõlmitud elektrienergia müügileping nr 7142300000, millega kaupleja võttis endale kohustuse müüa tarbijale elektrit paketi Kasulik Klõps tingimustel. Alates 1.oktoobrist 2022 kuni 30.aprillini 2026 kehtis poolte vahel sama numbriga elektrileping, millega kaupleja võttis endale kohustuse anda mõõtepunktis 38ZEE-00734693-D tarbijale üle (müüa) elektrienergiat hinnapaketi Universaalne Klõps I tingimustel ning tarbija kohustus tasuma tarbitud elektrienergia eest igakuiselt kaupleja poolt esitatud arvete alusel.

Kaupleja esitas 8.novembril 2022 oktoobris tarbitud elektrienergia ja võrguteenuse eest tarbijale arve nr 714804273185 118,01 euro tasumiseks. Arve tasumise tähtaeg oli 23.november 2022. 5.detsembril 2022 esitas kaupleja tarbijale arve nr 714116768748 novembris 2023 tarbitud elektrienergia ja võrguteenuse eest 167,36 euro tasumiseks.

Tarbija tasus 20.detsembri 2022 maksekorraldusega nr 70 285,37 eurot. Makse selgituses on viidatud arvele nr 714116768748, milles on tasumisele kuuluv summa näidatud koos arve nr

714804273185 summaga.

Tarbija väidab, et unustas arve nr 714804273185 tasumata. Saades järgmise arve, tasus ta võlgnetava summa arves näidatud tähtajaks. Seejärel sai ta teada, et oktoobri arve on esitatud Julianus Inkasso OÜ-le sissenõudmiseks. Kauplejalt saadud selgituste järgi esitati arve peale maksetähtaja saabumist inkassoteenuse osutajale põhjusel, et tarbija ei teatanud maksmisega hilinemisest.

Tarbija leiab, et kaupleja pidanuks enne inkassoteenuse kasutamist saatma meeldetuletuse, millega saanuks ära hoida inkassoteenusega kaasneva kulu tekkimise. Tarbija palub tuvastada, et tal puudub kohustus tasuda inkassoteenuse eest 30,00 eurot.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja leiab, et tarbija nõue ei ole põhjendatud.

Tarbija jättis 8.novembril 2022 ja 5.detsembril 2022 esitatud arved tähtaegselt tasumata. Kaupleja sai teise elektrimüüja kaudu tarbija teate elektrilepingu lõpetamiseks 30.novembrist 2022, mida kaupleja ka tegi.

12.detsembril 2022 edastas kaupleja 8.novembri 2022 arve nr 714804273185 sissenõudmiseks osaühingule Julianuse Inkasso. Viimane saatis 13.detsembril 2022 tarbijale võlateatise ja helistas tarbijale 20.detsembril 2022. Telefonivestluse käigus teatas tarbija, et tasub kõik võlad otse kauplejale.

Tarbija tasus arve nr 714804273185 kauplejale 21.detsembril 2022, kuid jättis tasumata sissenõudmisega seotud kulu. Võla tasumise ajal oli sissenõutavaks muutunud kulu 20,00 eurot (teatis 15,00 + telefonikõne 5,00); edasiselt saadetud meeldetuletuskirja kulu on 5,00 eurot ning makseviivitusest tekkinud kulu on 5,00 eurot. Tarbija võlgnevus kokku on 30,00 eurot. Tarbijale on tehtud kompromissi pakkumus 15,00 euro tasumiseks, mida tarbija vastu ei võtnud.

Komisjoni põhjendus:

Tarbijakaitseaduse (TKS) § 51 järgi lahendatakse tarbijavaidlus poolte kirjalikult esitatud ning sekretariaadi kogutud teabe ja tõendite alusel.

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 3 p 1 järgi tekib võlasuhe muu hulgas lepingust. Esitatud tõendite järgi põhineb poolte õigussuhe energiamüügi lepingul VÕS § 208 lg 3 tähenduses. Eriseadusena reguleerib elektrienergia müügiga seonduvat elektrituruseadus (ELTS).

Pooled ei vaidle selles, et tarbijale 8.novembril 2022 esitatud arve nr 714804273185 jäi arvel näidatud tähtajaks tasumata. Pooled vaidlevad selles, kas inkassoteenuse osutaja poole pöördumine 12.detsembril 2022 oli põhjendatud või mitte; samuti selles, kas tarbijal lasub kohustus selle teenuse eest tasuda või mitte.

Komisjoni hinnangul ei ole tarbija inkassoteenusega põhjustatud kahju (kulu) eest vastutav.

Pooltel puudub vaidlus selles, et 5.detsembri 2022 arvel nr 714116768748 oli lisaks arvestusperioodi (november) eest esitatud nõudele (167,36) näidatud ka eelmise arvestusperioodi (oktoober) eest võlgnetav summa (118,01). Tasumisele kuuluv summa oli 5.detsembri 2022 arve järgi 285,37 eurot ning arve maksmise tähtaeg 20.detsember 2022.

Komisjon selgitab, et VÕS § 76 järgi tuleb kohustus täita vastavalt lepingule või seadusele. Kohustuse täitmisel tuleb lähtuda hea usu (§ 6) ja mõistlikkuse põhimõttest (§ 7). Võlasuhtele ei kohaldata seadusest, tavast või tehingust tulenevat, kui see oleks hea usu põhimõttest lähtuvalt vastuvõtmatu. Võlasuhetes loetakse mõistlikuks seda, mida samas olukorras heas usus tegutsevad isikud loeksid tavaliselt mõistlikuks. Mõistlikkuse hindamisel arvestatakse võlasuhte olemust ja tehingu eesmärki, vastava tegevus- või kutseala praktikat, samuti muid asjaolusid.

Komisjon nõustub kauplejaga selles, et tarbijale lepingu alusel esitatud põhjendatud arve tuleb tasuda selleks ettenähtud tähtajaks. Arvel nr 714804273185 näidatud kohustuse täitmise tähtaeg oli 23.november 2022. Tarbija langes kohustuse täitmisega viivitusse 24.novembrist 2022.

Kuivõrd tarbija ei olnud kauplejale arve tasumata jätmise põhjuste kohta mingit teavet andnud, oli tegemist lepingu täitmisel üles kerkinud küsimusega, mis tuli lepingu järgi lahendada eelkõige pooltevaheliste läbirääkimiste teel (p 7.1).

Kaupleja on esile toonud, et tarbijaga sõlmitud elektrileping lõppes 30.novembril 2022. Tarbija ei ole seda asjaolu kahtluse alla seadnud. Viimase tarbimisperioodi eest esitas kaupleja arve 5.detsembril 2022, millele oli kantud ka viivitus olnud nõue. Arve on esitatud viisil, mis on hinnatav viivitus oleva kohustuse meeldetuletamise ja kohustuse täitmiseks täiendava tähtaja andmisena.

Komisjoni hinnangul pidi tarbija 5.detsembri 2022 arve saamisel märkama, et ta on varasema kohustuse täitmisega viivitus. Kaupleja 5.detsembri 2022 arvest võis iga mõistlik isik tavalise tähelepanelikkuse juures aru saada, et viivitus oleva arve (118,01) tasumiseks on antud täiendav tähtaeg ning kogu arve summa ($118,01 + 167,36 = 285,37$) tuleb tasuda arvel näidatud tähtajaks, so hilisemalt 20.detsembriks 2022.

Komisjoni ette ei ole toodud mingeid asjaolusid, mis andnuks kauplejale 12.detsembril 2022 põhjuse pöörduda võlgnetava kohustuse (118,01) täitmiseks inkassoteenuse osutaja poole. Kauplejal ei olnud alust eeldada, et meeldetuletatud kohustus jääb täiendavaks tähtajaks ikkagi täitmata. Kohaseks õiguskaitsevahendiks oluks viivise nõue, mille kaupleja on osaliselt realiseerinud 3.jaanuari 2023 arve esitamisega.

Komisjon juhib kaupleja tähelepanu sellele, et menetlusõiguste realiseerimisel tuleb toimida heas usus ning hoiduda eksitava teabe andmisest. Õige ei ole kaupleja väide selles, et tarbijal oli kaks tähtaegselt tasumata arvet (vastuse p 5); samuti selles, et tarbija tasus võlgnevuse 21.detsembril 2022 (vastuse p 7). Komisjonile on esitatud tarbija 20.detsembri 2022 maksekorraldus nr 70, millega on tehtud kaupleja kasuks pangasisese ülekanne, mis reeglina laekub saaja kontole koheselt. Seega tasus tarbija meeldetuletatud arve ja novembri eest esitatud arve kogusummas 285.37 eurot tähtaegselt.

Inkassoteenuse osutaja 13.detsembri 2022 kirja sisu on vastuolus komisjonile saadetud vastusega osas, milles on käsitatud sissenõudmise kulude arvestust. 13.detsembril 2022 ei olnud kirja saatjal, mingit alust arvata, et 20.detsembril 2022 esineb vajadus telefonivestluseks, mille eest on tasunõue varem saadetud kirjaga juba esitatud ($15,00 + 5,00$). Sisuliselt kordab inkassoteenuse osutaja võlateatisega tasu eest kaupleja poolt sama kohustuse täitmiseks antud sama tähtaega (20.detsember 2022).

Komisjon leiab, et eeltoodud asjaoludel oli sissenõudmise teenuse tellimine kaupleja poolt

ennatlik ning sellega kaasnevate kulutuste panemine tarbija kanda ei ole põhjendatud. Tsiviilseadustiku üldosa seaduse § 138 järgi ei ole õiguse teostamine lubatav selliselt, et õiguse teostamise eesmärgiks on kahju tekitamine teisele isikule.

Komisjon ei hinda tarbijavaidluse raames kaupleja ja inkassoteenuse osutaja vahelise võlasuhtega seonduvat; selle võlasuhte pooled on õigustatud otsustama, kelle kanda kõnealuse inkassoteenuse osutamisega seotud kulu jääb.

Eelnevat kokku võttes leiab komisjon, et tarbija on nõue on põhjendatud ja tuleb rahuldada.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Aase Sammelselg
/allkirjastatud digitaalselt/

Anastasia Nezgovorova
/allkirjastatud digitaalselt/

Kati Karussaar
/allkirjastatud digitaalselt/